

Istungidokument

A9-0042/2022

8.3.2022

RAPORT

La Manche'i väina, Põhjamere, Iiri mere ja Atlandi ookeani kalanduse tuleviku kohta seoses Ühendkuningriigi EList väljaastumisega (2021/2016(INI))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Manuel Pizarro

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	14
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	16
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	17

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

La Manche'i väina, Põhjamere, Iiri mere ja Atlandi ookeani kalanduse tuleviku kohta seoses Ühendkuningriigi EList väljaastumisega (2021/2016(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta¹,
- võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingut (edaspidi „väljaastumisleping“)² ning sellele lisatud poliitilist deklaratsiooni, millega kehtestatakse Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik (edaspidi „poliitiline deklaratsioon“)³,
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelist kaubandus- ja koostöölepingut (edaspidi „kaubandus- ja koostööleping“)⁴, eriti selle artikli 540 lõiget 3,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL) nr 1026/2012, milles käsitletakse kalavarude kaitseks võetavaid teatavaid meetmeid seoses mittesäästvat kalapüüki lubavate riikidega⁵,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrust (EL) 2017/2403, milles käsitletakse välispüügilaevastike jätkusuutlikku majandamist⁶,
- võttes arvesse nõukogu 19. juuli 2021. aasta määrust (EL) 2021/1203, millega muudetakse määrust (EL) 2020/1706 teatavate kalandustoodete autonoomsete tariifikvootide osas (EMPs kohaldatav tekst)⁷,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrust (EL) 2021/1755, millega luuakse Brexitiga kohanemise reserv⁸ ning kalanduskomisjoni 11. mai 2021. aasta arvamust (A9-0178/2021),
- võttes arvesse ÜRO 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni⁹,

¹ ELT L 354, 28.12.2013, lk 22.

² ELT L 29, 31.1.2020, lk 1.

³ ELT C 34, 31.1.2020, lk 1.

⁴ ELT L 149, 30.4.2021, lk 10.

⁵ ELT L 316, 14.11.2012, lk 34.

⁶ ELT L 347, 28.12.2017, lk 81.

⁷ ELT L 261, 22.7.2021, lk 1.

⁸ ELT L 357, 8.10.2021, lk 1.

⁹ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioon ja selle XI osa rakendusleping (EÜT L 179, 23.6.1998, lk 3).

- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni piirialade kalavarude ja pika rändega kalavarude kaitset ja majandamist käsitlevate sätete 4. augustil 1995. aastal New Yorgis allakirjutatud rakenduskokkulepet¹⁰,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmäärke,
- võttes arvesse 9. veebruaril 1920 Pariisis allakirjutatud Spitsbergeni saarestiku (Svalbard) lepingut,
- võttes arvesse Kirde-Atlandi kalanduse konventsiooni¹¹,
- võttes arvesse 25. juunil 2021. aastal jõustunud Põhja-Jäämere keskosas reguleerimata avamerekalapüügi vältimist käsitlevat kokkulepet¹²,
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Majandusühenduse ning teiselt poolt Taani valitsuse ja Fääri saarte kohaliku valitsuse vahelist kalanduskokkulepet¹³,
- võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse ja Norra Kuningriigi vahelist kalanduskokkulepet¹⁴,
- võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse ja Islandi Vabariigi vahelist kalandust ja merekeskkonda käsitlevat kokkulepet¹⁵,
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa valitsuse ja Taani valitsuse vahelise säästva kalapüügi partnerluslepingut¹⁶,
- võttes arvesse oma 12. veebruari 2020. aasta resolutsiooni Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga uue partnerluse üle peetavate läbirääkimiste kavandatud mandaadi kohta¹⁷,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 18. juuni 2020. aasta soovitus, mis käsitleb läbirääkimisi uue partnerluse üle Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga¹⁸ ning kalanduskomisjoni 26. mai 2020. aasta arvamust (A9-0117/2020),
- võttes arvesse oma 28. aprilli 2021. aasta resolutsiooni ELi ja Ühendkuningriigi läbirääkimiste tulemuste kohta¹⁹ ning kalanduskomisjoni 4. veebruari 2021. aasta kirja

¹⁰ EÜT L 189, 3.7.1998, lk 14.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1236/2010, millega kehtestatakse Kirde-Atlandi tulevase mitmepoolse kalandusalase koostöö konventsiooniga hõlmatud piirkonnas kohaldatav kontrolli- ja rakendussüsteem (ELT L 348, 31.12.2010, lk 17).

¹² Nõukogu 4. märtsi 2019. aasta otsus (EL) 2019/407 Põhja-Jäämere keskosas reguleerimata avamerekalapüügi vältimist käsitleva kokkuleppe Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta (ELT L 73, 15.3.2019, lk 1).

¹³ EÜT L 226, 29.8.1980, lk 12.

¹⁴ EÜT L 226, 29.8.1980, lk 48.

¹⁵ EÜT L 161, 2.7.1993, lk 2.

¹⁶ ELT L 175, 18.5.2021, lk 3.

¹⁷ ELT C 294, 23.7.2021, lk 18.

¹⁸ ELT C 362, 8.9.2021, lk 90.

¹⁹ ELT C 506, 15.12.2021, lk 26.

- vormis arvamust kaubandus- ja koostöölepingu sõlmimise kohta (A9-0128/2021),
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380),
 - võttes arvesse oma 9. juuni 2021. aasta resolutsiooni ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi²⁰,
 - võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 13. oktoobri 2021. aasta ühisteatist „ELi aktiivsem tegevus rahumeelse ja kestliku Arktika hea käekäigu nimel“ (JOIN(2021)0027),
 - võttes arvesse Euroopa kalurikogukondade 25. oktoobri 2017. aasta esimest Santiago de Compostela deklaratsiooni ja 20. juuni 2020. aasta teist Santiago de Compostela deklaratsiooni Euroopa kalandussektori tuleviku kohta pärast Brexitit,
 - võttes arvesse oma kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A9-0042/2022),
- A. arvestades, et väljaastumislepingus on sätestatud tingimused Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ametlikuks väljaastumiseks Euroopa Liidust, poliitilises deklaratsioonis on sätestatud Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik ning sellest tulenev kaubandus- ja koostööleping loob aluse ulatuslikele suhetele heaolu ja heanaaberlikkuse alal, mida iseloomustavad tihedad ja rahumeelsed suhted, mis põhinevad koostööl, austades lepinguosaliste autonoomiat ja suveräänsust;
- B. arvestades, et tõdetakse, kui oluline on kaitsta ja säästvalt majandada mere bioloogilisi ressursse ja mereökosüsteeme parimate kättesaadavate teaduslike nõuannete alusel ning edendada vastutustundlikku ja säästvat vesiviljelust, samuti kaubanduse kesksel rollil nende eesmärkide saavutamisel, eelkõige sidusate meetmete kaudu kooskõlas ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni ja ÜRO mereõiguse konventsiooniga, sealhulgas jõupingutustega ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks ja lõpetamiseks ning sellest kahjulikust tegevusest tulenevate kalandustoodete turustamise välistamiseks;
- C. arvestades, et ühine kalanduspoliitika (ÜKP) kohustab liitu edendama selle poliitika eesmarke rahvusvahelisel tasandil, tagades, et ELi püügitegevus liidu vetest väljaspool lähtub samadest põhimõtetest, luues ELi ja kolmandate riikide ettevõtjatele võrdsed tingimused, ning tegema koostööd kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, et parandada rahvusvaheliste meetmete, sealhulgas ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemise meetmete järgimist, tuginedes parimatele kättesaadavatele teaduslikele andmetele;
- D. arvestades, et üks ÜRO kestliku arengu eesmärkidest on kaitsta mereelustikku (kestliku arengu eesmärk 14);
- E. arvestades, et varem majandati üksnes ELi majandatavaid kalavarusid säästvamalt kui

²⁰ ELT C 67, 8.2.2022, lk 25.

ühiseid kalavarusid; arvestades, et mitmed kalavarud, mida varem majandas üksnes EL, on nüüd Ühendkuningriigiga ühised varud;

- F. arvestades, et ühises kalanduspoliitikas on sätestatud, et võttes arvesse kalavarude muutuvat bioloogilist seisundit, tuleks suhteliselt stabiilse püügitegevusega kaitsta neid erivajadustega piirkondi, kus kohalikud kogukonnad on kalandusest ja sellega seotud tegevustest eriti sõltuvad;
- G. arvestades, et lepinguosalisel on kokku leppinud teha koostööd kalanduse ja vesiviljeluse säilitamise ning kalanduse ja vesiviljeluse valdkonna kaubandusega seotud poliitika ja meetmete alal, sealhulgas Maailma Kaubandusorganisatsiooni, piirkondlike kalavarude majandamise organisatsioonide ja vajaduse korral muude mitmepoolsete foorumite egiidi all, et edendada säästvaid kalandus- ja vesiviljelustavasid ning kauplemist säästvalt majandatud püügipiirkondadest ja vesiviljelusest saadud kalatoodetega;
- H. arvestades, et lepinguosaliste ühine eesmärk on kasutada ühiseid kalavarusid viisil, mis võimaldab säilitada ja järk-järgult taastada püütavate liikide populatsioone biomassi tasemel või üle biomassi taseme, mis toetab maksimaalset jätkusuutlikku saagikust;
- I. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingus sätestatakse kalavarude majandamise ning pikaajalise keskkonnavalase, sotsiaalse ja majandusliku kestlikkuse põhimõtted ühiste kalavarude optimaalseks kasutamiseks, tuginedes parimatele kättesaadavatele teaduslikele andmetele, eelkõige Rahvusvahelise Mereuurimise Nõukogu andmetele;
- J. arvestades, et kalandus täitis väga olulist rolli kampaanias, mis eelnes 2016. aastal toimunud referendumile Ühendkuningriigi ELi liikmesuse kohta; arvestades, et kalandusega seotud küsimused olid Ühendkuningriigi ja ELi vahelise lepingu üle peetavatel läbirääkimistel viimane komistuskivi, ning arvestades, et poliitilises deklaratsioonis seotud eesmärki sõlmida ja ratifitseerida kalandusleping 1. juuliks 2020 ei täidetud;
- K. arvestades, et kvoodiosade üleminekul EList Ühendkuningriiki kaubandus- ja koostöölepingus kokku lepitud üleminekuperioodi jooksul on ELi kaluritele tõsised negatiivsed majanduslikud tagajärjed; arvestades, et tõdetakse Ühendkuningriigiga tulevikus sõlmitavate lepingute negatiivse majandusliku mõju piiramise tähtsust;
- L. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingu raames on loodud on kalanduse erikomitee; arvestades, et kalanduse erikomitee valmistab ette mitmeaastased kaitse- ja majandamisstrateegiad, mis on aluseks lubatud kogupüügi ja muude majandamismeetmete kehtestamisel, sealhulgas kvoodiväliste kalavarude puhul, määrates kindlaks teaduslike andmete kogumise kalavarude majandamise eesmärgil ning jagades neid andmeid teadusasutustega, et saada parimaid võimalikke teaduslikke nõuandeid;
- M. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepingule 38. lisana lisatud protokolliga vetele juurdepääsu kohta nähakse ette nn kohanemisperiood 1. jaanuarist 2021 kuni 30. juunini 2026, mille jooksul kumbki lepinguosaline annab teise lepinguosalise laevadele täieliku juurdepääsu oma vetele, et püüda lisas loetletud liike;

- N. arvestades, et kalurid on kannatanud vetele juurdepääsu lubade väljastamisega seotud viivituste ja ebakindluse tõttu;
- O. arvestades, et endiselt on lahendamata küsimused, mis puudutavad ELi laevade juurdepääsu Põhja-Atlandi asustamata saari, nagu Rockall, ümbritsevatele vetele, mis põhjustab kaluritele ebakindlust ja ohtu;
- P. arvestades, et kaubandus- ja koostöölepinguga on ette nähtud Ühendkuningriigi vetest pärit kalandustoodete tollimaksu- ja kvoodivaba turulepääs, kuigi Briti ülemereterritooriumid ei ole nüüd ELiga seotud ja nende suhtes ei kohaldata ka tariifseid vabastusi kalandustoodete eksportimisel ELi, kuna nad ei kuulu lepingu kohaldamisalasse;
- Q. arvestades, et 18. novembril 2020 võttis Norra vastu ühepoolse ja diskrimineeriva otsuse vähendada ELi Svalbardi tursakvooti 2021. aastal; arvestades, et 28. mail 2021 otsustas Norra taas ühepoolset ja teaduslike nõuannete vastaselt suurendada oma ühise makrellivaru kvooti 55 %; arvestades, et ka Fääri saared ja Island on ühepoolset oma makrellikvooti suurendanud;
- R. arvestades, et Ühendkuningriigi väljaastumine EList on põhjustanud Iirimaa saarel märkimisväärseid tarneahela häireid ning katkestanud pikaajalised ühendused Iirimaa saare ja Mandri-Euroopa vahel;
1. rõhutab vajadust jätkata Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi koostööd, et saavutada usaldusväärne rahvusvaheline ookeanide majandamine, edendades ookeaniressursside säästvat kasutamist ning soodustades tundlike alade kaitset ja taastamist parimate ja kõige uuemate teaduslike andmete alusel;
 2. juhib tähelepanu sellele, et Brexiti täielik mõju ei ole veel teada, muu hulgas seetõttu, et kaubandus- ja koostöölepingu täielik rakendamine kalanduse valdkonnas on veel pooleli ja seda ei ole veel täielikult saavutatud, ning rõhutab, et endiselt kerkivad esile küsimused, mida kaubandus- ja koostööleping ei hõlmanud, näiteks vesiviljelusega seotud aspektid;
 3. juhib tähelepanu, et Brexiti mõju kalandussektorile ulatub väljapoole Ühendkuningriigi geograafilist piirkonda ja mõjutab oluliselt kogu Atlandi ookeani kirdeosa, samuti ELi laevastikku, mis tegutseb mujal maailmas, näiteks Falklandi saarte, Gröönimaa ja Svalbardi vetes; rõhutab, et ELi ja Ühendkuningriigi suhted peavad olema Kirde-Atlandi kalanduse juhtimise ning muude kolmandate riikidega ühiste kalavarude, näiteks makrelli või põhjaputassuu säästva majandamise nurgakivi;
 4. taunib asjaolu, et kaubandus- ja koostöölepinguga vähendatakse viie ja poole aasta jooksul järk-järgult ELi laevastiku kalapüügivõimaluste osakaalu Ühendkuningriigi vetes 25 % võrra, mis mõjutab kõiki ELi laevastiku osi, sealhulgas väikesemahulist kalapüüki; väljendab muret pärast kohanemisperioodi lõppu saabuva olukorra pärast; kutsub komisjoni üles võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks, et vastastikune juurdepääs vetele ja kalavarudele säilib ka pärast 30. juunit 2026 ning et pärast üleminekuperioodi lõppu ELi kalurite kvote enam ei vähendata;
 5. kutsub lepinguosalisi üles pöörama kaubandus- ja koostöölepingus loetletud kalavarude

lubatud kogupüügi kokkuleppimisel nõuetekohast tähelepanu sotsiaal-majanduslikele aspektidele; nõuab, et lepinguosaliste vahel püügikvootide vahetamise mehhanisme ühtlustataks ja et need oleksid sektori jaoks hallatavad;

6. juhib tähelepanu sellele, et kvootide jaotamise eest oma laevastikele vastutavad liikmesriigid, ning ergutab neid vajaduse korral kasutama oma kvootide eraldamisel määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 17 sätestatud võimalusi, et leevendada kaubandus- ja koostöölepingu mõju oma laevastikele, sealhulgas väikesemahulisele kalapüügile;
7. kinnitab taas tungivat vajadust teha kindlaks kõik võimalikud negatiivsed mõjud mitte ainult Põhjameres, vaid kogu Atlandi ookeanis ning eelkõige kalandusega tegelevatele kogukondadele äärepoolseimates piirkondades, kus majandus on haavatav, ökosüsteemid on haprad ja sõltuvus primaarsektoritest on suur;
8. juhib tähelepanu sellele, et avamere tuuleparkide laiendamine La Manche'i väinas, Põhjameres, Iiri meres ja Atlandi ookeanis muudab kalurite juurdepääsu püügipiirkondadele veelgi raskemaks;
9. juhib tähelepanu sellele, et nii ELi kui ka Ühendkuningriigi laevastike juurdepääsu vetele ja kalavarudele tuleb käsitleda kaubandus- ja koostöölepingu kogu kohaldamisalas ning seega ei saa seda käsitleda eraldi sellistest küsimustest nagu turulepääs; rõhutab, et märkimisväärne osa ELi laevastikust sõltub ajalooliselt nüüdsest üksnes Ühendkuningriigi hallatavatest püügipiirkondadest, et on palju Briti ettevõtteid, eelkõige vesiviljelustootmisega tegelevaid ettevõtteid, mis sõltuvad ELi ühtsest turust, ning et ELis on nõudlus nende toodete järele; väljendab heameelt asjaolu üle, et kaubandus- ja koostöölepingus on otsene seos kaubandussätete ja kalandussätete vahel; kutsub komisjoni ja nõukogu üles tagama, et kalandusläbirääkimised Ühendkuningriigi ja teiste Kirde-Atlandi piirkonna rannikuriikidega oleksid samuti seotud kaubanduse ja ELi ühtsele turule pääsu küsimustega;
10. kutsub komisjoni üles hoidma kõik Ühendkuningriigiga peetavad läbirääkimiskanalid avatuna, et leida stabiilsed ja püsivad lahendused, mis on kasulikud mõlemale poolele, pakkudes kaluritele ja kalandussektorile kui tervikule stabiilseid ja prognoositavaid tingimusi ning hõlmates 2026. aastale järgnevat ajavahemikku; juhib siiski tähelepanu sellele, et kaubandus- ja koostöölepingu täieliku rakendamise tagamiseks tuleks kasutada kõiki õiguslikke vahendeid, sealhulgas turulepääsuga seotud õigusakte, samuti kõiki kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud tasakaalustus- ja reageerimismeetmeid ning vaidluste lahendamise mehhanisme;
11. juhib tähelepanu sellele, et paljud ELi rannikualad sõltuvad suurel määral kalandussektorist ning vajavad seetõttu teatavat stabiilsust ja prognoositavust seoses kaubandus- ja koostöölepingu ning selle mõjuga; nõuab seetõttu liikmesriikidelt Ühendkuningriigiga peetavate läbirääkimistega seoses võimalikult suurt läbipaistvust ja et komisjonis ei peetaks teavet tehnilisel tasandil kinni;
12. nõuab seoses Granville'i lahe lepingu lõppemisega püsivat lahendust kalapüügi probleemile Granville'i lahes;
13. tuletab meelde, et kui Ühendkuningriik kaalub juurdepääsu piiramist pärast korrigeerimisperioodi, on ELil võimalik võtta meetmeid oma huvide kaitsmiseks,

sealhulgas taaskehtestada Ühendkuningriigi kalaimpordi tariifid või kvoodid või peatada kaubandus- ja koostöölepingu muud osad, kui ELi kalanduskogukondadel peaks tekkima tõsiste majanduslike või sotsiaalsete raskuste oht;

14. väljendab sügavat muret ebakindluse pärast, mis tuleneb kaubandus- ja koostöölepingu artiklis 510 sisalduvast klauslist lepingu teise osa viienda rubriigi (Kalandus) läbivaatamise kohta neli aastat pärast korrigeerimisperioodi lõppu;
15. märgib, et pärast 2026. aastat on kalanduse olukord endiselt väga ebakindel ega ole kaubandus- ja koostöölepingus täies ulatuses kindlaks määratud; on seisukohal, et mitmeaastane kokkulepe pärast 2026. aastat tagaks suurema stabiilsuse ja suurema majandusliku nähtavuse; kutsub komisjoni üles alustama läbirääkimisi, pidades silmas seda eesmärki;
16. kutsub komisjoni üles aitama liikmesriikidel täielikult ära kasutada Brexitiga kohanemise reservi vahendeid, et edendada ja toetada kogu sektorit ja mõjutatud rannikukogukondi ning hüvitada tekkinud kahju, eelkõige kvootide kaotamise täies mahus; kutsub liikmesriike üles kasutama reservist kalandusele eraldatud vahendeid ja eraldama vajaduse korral täiendavaid summasid; on seisukohal, et nende vahendite kasutamisel tuleks arvesse võtta asjaolu, et kvootide osas kestab ülemineku periood kuni 30. juunini 2026;
17. rõhutab, et need vahendid peavad tulema kasuks kõigile asjaomastele kaluritele ja ettevõtjatele, sealhulgas väikesemahulise kalapüügi ettevõtetele, ning et kõrvaldada tuleks kõik võimalikud otsese rahastamise takistused, näiteks riigiabi eeskirjad, mis takistavad mõjutatud kalurite abistamist; kutsub komisjoni üles võtma nõuetekohaselt arvesse kalanduskomisjoni 11. mai 2021. aasta arvamust Brexitiga kohanemise reservi kohta ja võtma sellega seoses kõik vajalikud meetmed, sealhulgas esitama vajaduse korral seadusandliku ettepaneku;
18. kutsub komisjoni üles hõlbustama täiendavate majanduslike võimaluste arendamist rannikukogukondade jaoks, eriti neile, keda Brexit kõige rohkem mõjutab;
19. märgib, et Brexit on destabiliseerinud suhteid Põhja-Atlandi rannikuriikide vahel, ning rõhutab, et EL seisab silmitsi kahjulike tagajärgedega, nagu Svalbardi tursakvoodi kaotamine, kuna kahepoolsetes läbirääkimistes kolmandate riikidega Põhja-Atlandil osaleb veel üks riik; taunib asjaolu, et kolmandad riigid ja territooriumid, nagu Norra, Island ja Fääri saared, kasutavad uut Brexiti-järgset rahvusvahelist konteksti Kirde-Atlandil ühepoolsete otsuste vastuvõtmiseks, millel on märkimisväärne ja negatiivne mõju kalavarudele ja ELi kalalaevastikule; rõhutab, et seda kahjulikku mõju tuleb arvesse võtta ja sellele tuleb reageerida; rõhutab vajadust pakkuda sektorile toetust nimetatud kahjulike mõjude käsitlemiseks, kui need ei ole juba kaetud muude olemasolevate fondide või riigiabiga;
20. kutsub komisjoni üles võtma vastu asjakohased otsused organisatsioonilise struktuuri ja ressursside kohta ning tegutsema koos piirkonna teiste rannikuriikidega kalavarude parema majandamise saavutamiseks, sealhulgas tihedama koostöö ning teadusuuringute ja andmete kogumise alase teabevahetuse süvendamiseks, võttes arvesse vajadust tegeleda koordineeritult Brexitist tulenevate probleemidega Kirde-Atlandil;

21. juhib tähelepanu asjaolule, et rahvusvahelised suhted peavad lähtuma õigusriigi põhimõttest, tagama iga riigi või riikide liidu vajaliku autonoomia ning juhinduma alati heade suhete vaimust ja kehtivatest kokkulepetest;
22. on vastu kõigile otsustele, eriti kui need on ühepoolsed, millega kehtestatakse sellised kalapüügivõimalused, mis on vastuolus rahvusvahelise õiguse või parimatel ja kõige uuematel teaduslikel andmetel põhinevate nõuannetega ning seavad kahtluse alla rahvusvahelised kokkulepped ning ühiste varude säästva kasutamise;
23. nõuab tungivalt, et eelkõige Norra vaataks üle oma otsuse vähendada ühepoolselt ELi laevastiku tursakvooti Svalbardi vetes; nõuab lisaks tungivalt, et Norra, Island, Fääri saared ja Gröönimaa vaataksid üle oma otsused suurendada ühepoolselt ja teaduslikke kriteeriume rikkudes oma makrellikvooti; kutsub komisjoni ja nõukogu üles kaitsma ELi laevastiku pikaajalisi õigusi ja õiguspäraseid sotsiaal-majanduslikke huve Kirde-Atlandil;
24. kutsub komisjoni üles tugevdama oma positsiooni Ühendkuningriigi suhtes, pidades läbirääkimisi kõigi partneritega ning tegutsema kõigil tasanditel, sealhulgas kõrgeimal poliitilisel tasandil, ning olema valmis kasutama kõiki asjakohaseid vahendeid, kaasa arvatud turulepääsu meetmeid, sh ka Euroopa Majanduspiirkonna raames, mis on piisavalt ranged, eriti seoses kolmandate riikide ühepoolsete otsustega, et näidata, kui oluline on lahendada võimalikud konfliktid; nõuab lisaks tungivalt, et komisjon ei välistaks võimalust kasutada määruses (EL) nr 1026/2012 sätestatud reageerimismeetmeid, mis võivad hõlmata piiranguid kalandustoodete impordile või juurdepääsule ELi sadamatesse;
25. taunib Norra, Islandi ja Fääri saarte piiravat suhtumist oma kalandussektorisse tehtavatesse Euroopa investeringutesse; rõhutab, et EL peaks saavutama tasakaalustatumad suhted nende riikide ja territooriumidega, et liikuda asutamisevabaduse ja investeerimisvabaduse piirangute kaotamise suunas;
26. tuletab meelde, et EL on suurim ja atraktiivseim mereandide imporditur; nõuab sellise tugeva positsiooni tunnistamist ja võimendamist, et kaitsta ELi kalalaevastiku huve, takistada oma partneritel kokkulepetest või kohustustest loobumist ning edendada võrdseid võimalusi rahvusvahelisel tasandil, eelkõige sotsiaalsete, majanduslike ja keskkonnastandardite osas;
27. juhib tähelepanu, et mõlema poole huvides on teha usalduslikku koostööd mitte ainult Euroopa Liidu ning Ühendkuningriigi ja Põhja-Iirimaa jurisdiktsiooni alla kuuluvate alade, vaid ka nendega külgnevate rahvusvaheliste vete kasutamisel; juhib ühtlasi tähelepanu, et merede bioloogilised ressursid ei tunne piire, mistõttu on nende majandamisel otsene mõju mõlema poole jurisdiktsiooni alla kuuluvatele vetele; rõhutab sellega seoses hea koostöö ja teabevahetuse tähtsust teaduse ja andmete kogumise valdkonnas;
28. tuletab meelde, et Brexitit ei tohi kasutada ettekäändena, et lükata edasi hädavajalikke meetmeid mereökosüsteemide taastamiseks, merekeskkonna hea keskkonnaseisundi saavutamiseks, nagu on nõutud merestrategia raamdirektiivis²¹, ega ELi elurikkuse

²¹ ELT L 164, 25.6.2008, lk 19.

strateegia 2030 eesmärkide saavutamiseks;

29. rõhutab, et komisjon peab tagama, et kõik lepinguosaliselised ja koostööd tegevad kolmandad riigid järgiksid Kirde-Atlandi Kalanduskomisjoni uusimaid otsuseid ning et need integreeritaks täielikult ja kiiresti ELi õigusesse; nõuab tungival, et komisjon teeks koostööd teiste lepinguosalistega, et lisada sellesse ambitsioonikad kontrolli- ja kalavarude majandamise meetmed, mis vastavad ühise kalanduspoliitika ja Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidele ning on kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingus sätestatud eeskirjadega juurdepääsu kohta mõlema lepinguosalise jurisdiktsiooni alla kuuluvatele vetele ja kalavarudele;
30. tunnustab läbirääkimisi, mis toimusid hoolimata COVID-19 pandeemia põhjustatud raskustest, ning tunnistab, et nende tulemusel sõlmiti ambitsioonikas kaubandus- ja koostööleping, mis tõi siiski kaasa kvootide kaotusi ELi kalurite jaoks; väljendab muret asjaolu pärast, et juurdepääs Ühendkuningriigi vetele on antud ainult viieks ja pooleks aastaks, mis on toonud kaasa ebakindluse tuleviku suhtes; rõhutab siiski, et võetud kohustusi tuleb täita ja jõustada;
31. kutsub komisjoni, liikmesriike ja Ühendkuningriiki üles kaubandus- ja koostöölepingut järgima ja jõustama ning hoiduma seejuures reegleid tõlgendamast viisil, mis ei ole kooskõlas heas usus tegutsemise ja heanaaberlikkuse põhimõtete ning tihedate, rahumeelsete ja konstruktiivsete suhetega, mis põhinevad koostööl, tagades õiguskindluse ning lepinguosalistele autonoomia ja suveräänsuse austamise; juhib tähelepanu sellele, et Ühendkuningriik on püüdnud kaubandus- ja koostöölepingu vaimu rikkudes selle tingimusi valesti tõlgendada, näiteks kehtestades laevadele litsentside saamiseks lisatingimusi;
32. tunneb muret olukorra pärast, mis on seotud ELi laevade litsentsidega Briti krooni sõltkondade vetes, ning selle pärast, et Ühendkuningriik ei ole võtnud endale kohustust kaubandus- ja koostöölepingut selles osas usaldusväärselt rakendada; kutsub seetõttu Ühendkuningriiki üles hoiduma litsentsimistingimuste piiravast ja vastuolulisest tõlgendamisest, eelkõige laevade puhul, mis on ajalooliselt püüdnud kala Briti territoriaalmeres 6–12 meremiili laiuses võõndis ning Jersey ja Guernsey sõltkondade ning Mani saare vetes; kutsub osalisi üles pöörama erilist tähelepanu väikesemahuliseks kalapüügiks kasutatavatel laevade olukorrale, kes enne Brexitit ei pidanud kasutama tehnoloogiaid oma püügitegevuse pidevaks registreerimiseks ja kellel on nüüd raskusi selle teabe esitamisega;
33. nõuab tungival, et komisjon kaaluks kõiki võimalusi tagamaks, et Ühendkuningriik austaks ELi laevade õigusi; juhib tähelepanu sellele, et kaubandus- ja koostöölepinguga nähakse ette sätted, mille kohaselt partnerlusnõukogu võib Briti krooni sõltkondade vetes kaaluda erinevat koostöökorda; rõhutab sellega seoses, et Granville'i lahe lepingu kohane varasem kord võib olla aluseks eeskirjade edaspidisele kohandamisele partnerlusnõukogu poolt;
34. kutsub Ühendkuningriiki üles mitte takistama ELi triivõngejadaga laevade kalapüüki, mis on seoses pikkuim-tuuni ja mõõkkala püügiga traditsiooniliselt ulatunud Briti vetesse; tuletab meelde, et nende rändliikide püüki reguleerib Rahvusvaheline Atlandi Tuunikala Kaitse Komisjon; kutsub komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu

eelnimetatud laevastikusektorite olukorrale;

35. rõhutab, et kaubandus- ja koostöölepingus on sätestatud, et tehnilised meetmed peaksid olema proportsionaalsed, põhinema parimatel teaduslikel nõuannetel, olema mittediskrimineerivad, neid tuleks kohaldada võrdselt mõlema lepinguosalise laevade suhtes ning neist tuleb eelnevalt teatada; nõuab paremat koostööd ja koordineerimist tehniliste, haldus- ja kontrollimeetmete kehtestamisel, sealhulgas nende meetmete jaoks selgete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide väljatöötamist, vältimaks nende kasutamist selleks, et kaudselt piirata juurdepääsu püügiõigustega kalalaevastikele;
36. kutsub lepinguosalisi üles tagama, et merekaitsealade kehtestamine nende jurisdiktsiooni piires oleks mittediskrimineeriv, teaduspõhine ja proportsionaalne; rõhutab, et merekaitsealad tuleks luua täpselt määratletud kaitse-eesmärkidega ning neid ei tohiks kasutada vahendina, millega piiratakse välisriikide juurdepääsu püügivetele; peab sellega seoses kahetsusväärseks, et Ühendkuningriik ei tee Dogger Banki ümbritsevate kaitsealade kindlaksmääramisel koostööd;
37. nõuab, et Ühendkuningriik lõpetaks viivitamata hirmutavate kontrollreidide tegemise ELi laevadele ja hoiduks mis tahes diskrimineerivate tehniliste meetmete kehtestamisest; väljendab sügavat muret võimaluse pärast, et Ühendkuningriik kaldub põhjendamatult kõrvale tehnilisi meetmeid käsitlevatest ELi määrustest ja muudest seonduvatest ELi keskkonnavalastest õigusaktidest, kehtestades nii *de facto* piirangud mõnede Euroopa kalalaevade juurdepääsule Ühendkuningriigi vetele, muutes kalapüügi põhjendamatult koormavaks; rõhutab kalanduse erikomitee rolli ühise lähenemisviisi leidmisel tehniliste meetmete suhtes ning selliste meetmete arutamisel, millest üks lepinguosaline võib teisele teada anda; tuletab meelde, et kaubandus- ja koostöölepinguga kohustatakse iga lepinguosalist detailselt põhjendama valdkondlike meetmete mittediskrimineerivat olemust ning et on vaja tagada pikaajaline keskkonناسäästlikkus, tuginedes teaduslikult kontrollitavatele andmetele; kutsub komisjoni üles olema nende tingimuste täitmise suhtes eriti valvas ja reageerima jõuliselt, kui Ühendkuningriik peaks tegutsema diskrimineerivalt;
38. võtab teadmiseks Ühendkuningriigi nn majandusliku seose meetmed, millega alates 1. aprillist 2022 seatakse piirangud laevade registreerimisele Ühendkuningriigi lipu all, suurendatakse Ühendkuningriigi meeskonnaliikmete miinimumprotsenti laevadel ja kehtestatakse Ühendkuningriigi sadamates lossitava kala miinimumkoguseks 70 %; kutsub komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu nende protektsionistlike meetmete mõjule ja vajaduse korral sellele vastavalt reageerima;
39. väljendab heameelt seoses nõukogu 19. juuli 2021. aasta määruse (EL) 2021/1203 vastuvõtmisega, et leevendada Brexiti mõju seoses sooduskorra kaotamisega ELi ülemereterritooriumide jaoks; kutsub komisjoni ja nõukogu üles võtma kõik vajalikud meetmed, et kaotada Patagoonia ebakalmaari (*Loligo gahi*) imporditariifid;
40. väljendab muret asjaolu pärast, et Falklandi saarte seadusandlik assamblee võttis hiljuti vastu 2021. aasta kalanduse (kaitse ja halduse) seaduse, milles nõutakse, et 51 % kõigi Falklandi saartel tegutsevate kalandusettevõtete aktsiatest kuuluks Falklandi saartele;
41. väljendab muret seoses kalanduskontrolli eeskirjade ülipüüdliku jõustamise juhtumitega Keldi merel viimasel ajal; nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid väldiksid tavasid, mis

võivad kujutada endast põhjendamatu „kalandusnatsionalismi“;

42. rõhutab vajadust tagada, et kalanduse erikomitee, mis vastutab mõlema lepinguosalise jaoks õiglaste otsuste tegemise ja ressursside pikaajalise säästva majandamise tagamise eest, saaks kiiresti moodustatud ja alustaks oma tegevust, seades muu hulgas esikohale töö kiireloomulistes küsimustes, nagu püügivetele juurdepääsu praktiline rakendamine ja nõuetele vastava laeva puhul „otsese asenduslaeva“ mõiste määratlemine, et veelgi hõlbustada kaubandus- ja koostöölepingu usaldusväärset rakendamist;
43. rõhutab, et kalanduse erikomitee töö peab olema läbipaistev ning et Euroopa Parlamenti tuleb korrapäraselt teavitada tehtud tööst ja otsustest nii enne kui ka pärast komitee koosolekuid; nõuab, et Euroopa Parlamendi kalanduskomisjoni tehnilisi esindajaid kutsutaks osalema kalanduse erikomitee koosolekutele vaatlejatena;
44. nõuab tungivalt, et komisjon ja nõukogu tagaksid, et kõik kaubandus- ja koostöölepingu raames vastu võetud otsused austaksid eri institutsioonide õigusi ja järgiksid asjakohast õigusloomeprotsessi, eelkõige seoses tehniliste meetmetega;
45. tuletab meelde, et kaubandus- ja koostöölepingus on sätestatud, et lepinguosalisel konsulteerivad kodanikuühiskonnaga; rõhutab, kui oluline on kaasata nõuanderühmadesse sektorit esindavaid piirkondlikke üksusi ja piirkondlikke avaliku sektori asutusi, tagades, et otseselt või kaudselt mõjutatud piirkondade rannikukogukonnad on kaubandus- ja koostöölepinguga õiguslikult kaitstud, sealhulgas Ühendkuningriigi ühepoolsete otsuste mõju eest;
46. nõuab, et kalandussektori, piirkondlike ametiasutuste, rannikukogukondade ja muude sidusrühmade esindajad osaleksid aktiivselt kaubandus- ja koostöölepingu järelevalves ja rakendamises, eelkõige osaledes lepingu artiklites 13 ja 14 sätestatud sisenõuanderühmades ja kodanikuühiskonna foorumis; nõuab tungivalt, et komisjon edendaks sel eesmärgil ELi-sisese kalanduse sisenõuanderühma loomist, ilma et see piiraks olemasolevate nõuandekomisjonide pädevust;
47. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Regioonide Komiteele, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi, Jersey, Guernsey, Mani saare, Norra, Islandi, Gröönimaa ja Fääri saarte valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi väljaastumine Euroopa Liidust on mõjutanud juurdepääsu kalavarudele mereruumis, mida mõlema lepinguosalise kalalaevad tavapäraselt kasutavad. Väljaastumislepingus ning kaubandus- ja koostöölepingus on sätestatud eeskirjad, mis kehtivad vähemalt 30. juunini 2026. Nende eeskirjade kohaldamise esimestel kuudel ilmnesisid siiski mitmed lahendamata punktid ja küsimused, mida ei ole veel täielikult lahendatud.

2021. aasta alguses olid pinged suured, kuna kaubandus- ja koostööleping jõustus COVID-19 pandeemia jätkuva tagasilanguse tingimustes. Selle tulemusena tulid ilmsiks mõned asjaolud, millel võivad halvima stsenaariumi korral olla väga tõsised tagajärjed. Hoolimata Ühendkuningriigi valitsuse üksikutest katsetest kaubandus- ja koostöölepingu eeskirju valesti kohaldada, valitseb heanaaberlikkuse ning tihedate ja rahumeelsete suhete vaim, mis põhineb koostööl ning mõlema lepinguosalise autonoomia ja suveräänsuse austamisel.

Brexiti kogu mõju ja kõik tagajärjed ei ole veel ilmnenu. Põhjamere, Iiri mere ja Atlandi ookeani kalavarude kasutamisel esineb erinevaid õigustatud huve, mis ei sõltu üksnes La Manche'i mõlema kalda laevade juurdepääsust Briti ja ELi vetele ega vastastikuselt turulepääsust. Ühendkuningriigi väljaastumine on muutnud ka kahepoolseid suhteid teatavate teiste naabruses asuvate kolmandate riikidega ning esile on kerkinud mitmeid muid algselt ettenägematuid kahjulikke mõjusid.

Raportööri seisukoht

La Manche'i väinas, Põhjamerel, Iiri merel ja Atlandi ookeanil toimuva kalapüügi tulevik ja suhted peavad alati põhinema usaldusväärsel rahvusvahelisel ookeanide majandamisel ning heanaaberlikkuse ja rahumeelse koostöö vaimul kõigi sidusrühmade vahel. Nagu on sätestatud ühises kalanduspoliitikas ning kaubandus- ja koostöölepingus, peab selle mereruumi kasutamine juhinduma kalavarude majandamise põhimõtetest ning ühiste kalavarude optimaalset kasutamist silmas pidades olema pikas perspektiivis keskkonnavalaselt, sotsiaalselt ja majanduslikult kestlik. Samuti peab see rajanema parimatele teaduslikele andmetele.

Sellega seoses peaksid sõltumatud teaduslikud nõuanded põhinema jätkuvalt Rahvusvahelise Mereuurimise Nõukogu (ICES) suunistel, et nõuanded oleksid kindlad ja järjepidevad ning võimaldaksid võtta vastu majandamisotsuseid. On oluline, et selle piirkonna rahvusvaheliste vete majandamisel juhindutaks Kirde-Atlandi Kalanduskomisjoni (NEAFC) otsustest, kuna see on määratud piirkondlikuks kalandusorganisatsiooniks. Lisaks tuleb NEAFC poolt vastu võetud majandamismeetmed viia vastavusse meetmetega, mida rakendatakse kummagi lepinguosalise suveräänsete õiguste alla kuuluvates vetes ning mis on lisatud kaubandus- ja koostöölepingusse.

Kuigi liikmesriigid peaksid Brexitiga kohanemise reservi vahendeid parimal võimalikul viisil kasutama, ei ole kalandussektorile eraldatud rahalised vahendid piisavad ja rahastamiskõlblikkuse periood peaks langema kokku vähemalt kehtestatud üleminekuperioodiga. Kalanduse erikomitee, mis jälgib kaubandus- ja koostöölepingu

sektoripõhist rakendamist, peab kiiresti konkreetse kuju võtma ja tegevust alustama. Euroopa Parlamendi kalanduskomisjon peaks erikomitee otsuseid tähelepanelikult jälgima, saates selle koosolekutele oma vaatelejad.

Lõppkokkuvõttes peavad Euroopa Liidu, Ühendkuningriigi ja Põhja-Iirimaa suhted põhinema õigusriigi põhimõttel, tagama lepinguosaliste vajaliku autonoomia ja sõltumatuse ning juhinduma alati kehtivatest rahvusvahelistest lepingutest. Euroopa Liit peaks Ühendkuningriigi ja ka kõigi kolmandate riikidega hoidma kõik läbirääkimiskanalid avatuna ning vajaduse korral kõhklemata kasutama kõiki tema käsutuses olevaid õiguslikke vahendeid, sealhulgas neid, mis piiravad turulepääsu.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	3.3.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 27 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Giuseppe Ferrandino, Søren Gade, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, Ladislav Ilčić, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matic, Francisco José Millán Mon, Grace O'Sullivan, João Pimenta Lopes, Manuel Pizarro, Caroline Roose, Annie Schreijer-Pierik, Peter van Dalen, Theodoros Zagorakis
Lõpphääletusel kohal viibinud asendusliikmed	Valentino Grant, Raffaele Stancanelli

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

27	+
ECR	Ladislav Ilčić, Raffaele Stancanelli
ID	Rosanna Conte, Valentino Grant, France Jamet
PPE	François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Peter van Dalen, Niclas Herbst, Francisco José Millán Mon, Annie Schreijer-Pierik, Theodoros Zagorakis
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Jan Huitema, Pierre Karleskind
S&D	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Giuseppe Ferrandino, Predrag Fred Matić, Manuel Pizarro
The Left	João Pimenta Lopes
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

0	-

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu